

FICIL
RAISE THE BAR!

Rīgā, 2024. gada 11. novembrī
Nr. 48/2024

Tieslietu ministrijai
pasts@tm.gov.lv

Par likumprojektu (grozījumiem) 24-TA-1137 “Grozījumi Maksātnespējas likumā”

Ārvalstu investoru padome Latvija (turpmāk – FICIL) ir iepazinusies ar Tieslietu ministrijas sagatavoto likumprojektu (grozījumiem) 24-TA-1137 “Grozījumi Maksātnespējas likumā”, turpmāk tekstā – Likumprojekts, un anotāciju šim tiesību aktu projektam, turpmāk tekstā – Anotācija.

FICIL iebilst pret piedāvātiem grozījumiem Maksātnespējas likuma, turpmāk tekstā – MNL, 169.panta trešajā daļā, aizstājot vārdus “kreditoram izmaksājamās summas” ar vārdiem “naudas līdzekļiem, kas iegūti, atsavinot parādnieka mantu” (Likumprojekta 32.punkts).

Jānorāda, ka piedāvātie grozījumi potenciāli paver ceļu nepamatoto maksātnespējas procesa izdevumu problēmas aktualizēšanai un apdraud nodrošināto kreditoru intereses kontrolēt maksātnespējas procesa izdevumu pamatotību. Neskatoties uz to, ka Likumprojekta anotācijā ir norādīts uz “vairākiem aizsargmehānismiem, kuru mērķis ir novērst izdevumu nelietderīgu izmantošanu” FICIL nevar piekrist, ka tas atbilst faktiskajai situācijai.

Pirmkārt, Maksātnespējas likums neparedz ierobežojumu maksātnespējas procesa izdevumiem, kas saistīti ar mantu, kura kalpo par nodrošinājumu (MNL 170.panta pirmā daļa). Gadījumā, ja kreditors ceļ iebildumus par maksātnespējas procesa izmaksām, MNL paredz risināt attiecīgās domstarpības kreditora un administratora starpā, pieņemot lēmumu kreditoru sapulcē. Tomēr ir būtiski nošķirt situāciju, kad nodrošinātais kreditors ceļ iebildumus attiecībā uz maksātnespējas procesa izmaksām, kas attiecas uz mantu, kas kalpo par nodrošinājumu šī kreditora prasījumam, jo nebūtu tiesiska pamata apstiprināt attiecīgās izmaksas kreditoru sapulcē MNL 117.panta 5.daļas kārtībā, it īpaši ņemot vērā, ka nodrošinātajam kreditoram nav balsstiesību. Tādejādi kategoriski nevar piekrist anotācijā iekļautajām apgalvojumam, ka spēkā esošais regulējums paredz nodrošinātajam kreditoram plašas pilnvaras “pārraudzīt maksātnespējas procesa izdevumus, faktiski izslēdzot nepamatotu vai neattaisnotu procesuālo izdevumu apstiprināšanu”.

FICIL piekrīt, ka attiecīgās pilnvaras ir Maksātnespējas kontroles dienestam, tomēr neuzskata, ka tikai Maksātnespējas kontroles dienesta kontrole būtu pietiekama, jo tā nav veicama katrā maksātnespējas procesā.

FICIL ieskatā nebūtu pamatoti, nosakot maksātnespējas administratora atlīdzības principu, pārņemt zvērināta tiesu izpildītāja atlīdzības veidošanas principu, ievērojot, ka piespiedu izpildes procesam atšķirībā no maksātnespējas procesa vispār nav raksturīgi neparedzami izpildu darbību veikšanai nepieciešamie izdevumi un attiecīgos izdevumus reglamentē Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumi Nr.9 "Noteikumi par izpildu darbību veikšanai nepieciešamajiem izdevumiem". Tā kā kreditora intereses nevar tikt nelabvēlīgi ietekmētas, zvērinātam tiesu izpildītājam pieņemot lēmumu par nepamatotiem izpildu darbību izdevumiem, zvērināta tiesu izpildītāja atlīdzības principam nemaz nevajag saturēt elementu, kas samazinātu atlīdzības apmēru gadījumā, ja izdevumu apmērs nav samērīgs.

Papildus tam FICIL vērš uzmanību, ka maksātnespējas ietvaros (atšķirībā no mantas atsavināšanas piespiedu izpildes procesā) ir iespējami gadījumi, kad ievērojamu maksātnespējas procesa izdevumu daļu sedz pats nodrošinātais kreditors ar mērķi uzlabot nodrošinājuma likviditāti un pievilcību, un, kā rezultātā, atgūto summu, piemēram, nodrošinot elektrību, siltumu un apsardzi par nodrošinājumu kalpojošā nekustamajā īpašumā un nebūtu samērīgi rēķināt administratoram atlīdzību par nodrošinātā kreditora veikto ieguldījumu.

Var piekrist, ka atstājot spēkā esošo regulējumu, administratoram netaisnīgi tiek noņemta arī tā maksātnespējas procesa izdevumu daļa, pret kuru nodrošinātais kreditors nebija vai nebūtu iebildis. Līdz ar to FICIL piedāvā MNL 169.panta trešajā daļā aizstāt vārdus "kreditoram izmaksājamās summas" ar vārdiem "no faktiski atgūtas summas un nodrošinātā kreditora nesaskaņoto vai segto izdevumu starpības".

Ar cieņu

Tatjana Gužņajeva
FICIL izpilddirektore

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU